

El PSIB-PSOE es llepa les ferides

Una pallissa de ca de casa externa. És una expressió molt pròpia de Francesc Antich. L'ha feta servir més d'una vegada al Parlament. Pegar una pallissa ja és violent. Dir que t'han pegat una pallissa de ca vol dir que la violència aplicada ha estat extrema. I dir que el ca és de casa aliena, vol dir que la brutalitat ha adquirit magnituds extraordinàries. Doncs així mateix és com es troben els socialistes balears. Com si els haguessin pegat una pallissa de ca de casa externa.

Mínim poder institucional. Mai en la història autonòmica, des de l'any 1983, el PSIB-PSOE no s'havia trobat abocat a una situació com aquesta. El poder local més important que té assegurat són els ajuntaments de Lloseta (amb un cens de 4.103 electors) i d'Algaida (3.769 electors), tots dos a Mallorca. A Menorca és el partit amb més representació a Mercadal (3.214 electors) i podria ser-ho a Castell (5.056), sempre que aconseguessi pactes. A Eivissa, a Sant Josep (14.951 electors) podria arribar a un pacte amb un partit local de dreta, Nova Alternativa, que va néixer d'una escissió del PP; només així tindria un municipi mitjà. La resta, com es veu, són pobles molt petits. I no té res més, perquè l'ajuntament i el consell de Formentera (5.854 electors) seran presidits per Gent per Formentera.

Aquest és el terrible panorama a què s'encara el PSOE balear per als quatre anys vinents. Mai no havia estat en una situació semblant. Mentre el PP (abans, Aliança Popular) va governar les Balears, entre el 1983 i el 1995 –des del principi fins el 1992 amb el suport d'Unió Mallorquina–, el PSOE tenia governs municipals importants, per bé que no tots al mateix temps. I, malgrat que el 1991 perdé Palma, mantenia, per exemple, Maó, Calvià... Entre el 1995 i el 1999, sota la primera majoria absoluta del PP de Gabriel Canellas, i també parcialment sota la primera legislatura d'Aznar al govern espanyol, els socialistes illencs

Els socialistes illencs proven d'entendre què els ha passat i establir estratègies per a un futur que es presenta molt negre.

compartien el govern del Consell de Mallorca amb UM i PSM, amb el suport extern d'EU. El 1999 governaren les Balears fins el 2003. Aquell any el PP obtengué la segona majoria absoluta. Però a les Balears el PSOE disposava d'ajuntaments importants –Maó, Eivissa...–, alguns de mitjans –Binissalem...– i, sobretot, del Consell de Menorca. A més, el 2004 el PSOE

recuperava el govern espanyol, la qual cosa donava alè als socialistes illencs. El 2007 el PSIB tenia la presidència de totes les institucions més importants de les Balears, gràcies al pacte amb UM i el Bloc: govern, tres consells insulars –tots manco el minúscul de Formentera–, l'Ajuntament de Palma i, a més, tenia el govern *amic* de Madrid, encapçalat per Zapatero.

De la comparació entre el poder institucional que té ara, que més que minso és quasi inexistent, i el que ha tengut durant els darrers 28 anys, se n'infereix el grau d'estupefacta depressió en què es troben els socialistes balears.

Curt termini. Les setmanes vinents, el PSOE balear ha d'entomar les investitures dels presidents conservadors. Un tràngol per a tots, però sobretot per a Francesc Antich. Què farà el president illenc? Prendrà possessió de l'escó o no? Quin futur l'espera a curt termini?... Aquestes són les preguntes que corrien la setmana passada a Palma. En realitat, Antich té decidit d'abandonar la política balear. La qüestió és com. Segons que tot indica, se n'anirà a Madrid com a senador autonòmic. Des de la seu socialista es deixa entendre que aquesta sortida seria "digna" i a "l'alçada" de qui ha estat l'únic president progressista de les Balears, i que, a més, ho ha estat dues vegades.

I qui es queda com a cap de l'oposició? Amb tota probabilitat serà Francina Armengol.

Per una altra banda, Xico Tarrés a Eivissa i Marc Pons a Menorca ocuparan de tot d'una els escons com a caps de l'oposició en sengles consells insulars. A Mallorca és quasi segur que Armengol dimitirà del consell per a dedicar-se exclusivament al Parlament. Això presenta un altre interrogant: qui serà el cap de l'oposició a la institució insular? No se'n sap encara la resposta.

Després també hi ha la incògnita de qui ocuparà els primers llocs a les llistes al Congrés i al Senat a les pròximes eleccions a les Corts espanyoles, tant si són el mes de març de l'any vinent com si són abans. Si el 2008 no eren llocs gaire preuats, perquè el PSIB tenia tant de poder institucional a les Balears, és absolutament segur que ocupar els llocs preferents a les candidatures a les eleccions espanyoles del 2012 –si no s'avancen els comicis– serà motiu de considerable tensió interna.

Un altre interrogant que s'haurà de resoldre prest és el dels congressos extraordinaris. Aina Calvo, la batllessa de Palma derrotada, ha assumit que la desfeta "és total" i que, per tant, "cal cercar noves opcions de futur". Per la qual cosa la direcció del PSOE de Palma ha convocat un congrés extraordinari de l'agrupació. A curt termini, com afectarà l'exemple palmès a la resta del partit? Se sap que hi ha dirigents socialistes menorquins i ei-

vissencs que volen que s'assumeixi la derrota general del PSOE a totes les Balears en el mateix sentit que ho ha fet Calvo. És a dir, avançant els congressos balear i insulars –que ordinàriament haurien de ser l'estiu de l'any vinent– i que sorgesquin noves direccions a cada illa i al conjunt balear. Cares noves. Però com que a Madrid pareix que Zapatero s'encastella i no convocarà congrés extraordinari del PSOE, per ventura a Mallorca s'imposaran els qui no volen anticipar els congressos.

Futur líder. S'avancin o no els congressos, qui serà el substitut de Francesc Antich com a líder del PSIB? Abans de la catàstrofe del 22 de maig, el guió era totalment escrit. Antich no es tornaria presentar a la secretaria general del PSOE al congrés de l'estiu de 2012 –perquè els estatuts preveuen un màxim de tres mandats que ell haurà exhaurit l'any que ve– i seria substituït per la cap del PSIB de Mallorca, Francina Armengol. Però i ara?

Armengol té la part majoritària del suport de la federació mallorquina per a ser elegida nova secretària general. Però aixeca recel en el PSOE menorquí i eivissenc. Així i tot, és la més ben situada per a substituir Antich. No pels resultats electorals –perquè realment la seva llista al Consell de Mallorca ha estat tan apallissada o més que qualsevol altra–, sinó perquè la banqueta de reserves socialista és inexistent. No hi ha ningú tret d'ella, amb càrrecs públics d'una certa importància a les Balears, que pugui assumir la secretaria general. D'entrada, doncs, sembla que és la persona més indicada.

PSIB-UM. Passi què passi internament, el fet més important a què s'haurà d'enfrontar el PSOE balear és l'absència d'Unió Mallorquina, o de la formació hereva, que és Convergència per les Illes. Dit d'una altra manera: haurà de canviar l'eix fonamental de la seva estratègia política que començà a forjar fa vint anys i que li ha servit durant els darrers setze per a tocar poder. No li serà fàcil d'adaptar-se als nous temps.

Fa vint anys que Joan March va ser elegit com nou secretari general del

El president en funcions del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich.

CONSELL DE MENORCA

Joana Barceló, cap de llista al Parlament del PSIB per Menorca.

Francina Armengol probablement substituirà Antich i serà la cap de l'oposició al parlament.

MOISÉS COPA

L'eivissenc Xico Tarres també va ser derrotat a les eleccions del dia 22.

AINA CALVO

La batllessa de Palma en funcions, Aina Calvo, cedirà el càrrec al conservador Mateu Isern.

PSIB-PSOE. Era el líder d'un corrent intern, Socialisme i Autonomia. Quan el 1992 el president Gabriel Canellas (PP) va destituir la presidenta d'UM (havien fet coalició preelectoral el 1991), Maria Antònia Munar, del càrrec de consellera de Cultura, Educació i Esports, tot d'una March va maniobrar per a acostar-se a aquell partit centrista. UM era un partit contra les cordes, amb molt pocs

militants i sense cap doblor. L'acostament del PSOE va ser una alenada. Una manera de poder afrontar amb més coratge les eleccions del 1995 que d'antuvi pintaven molt malament. Va jurar per molt poc perquè aconseguí una mica del 5% només, però n'hi hagué prou per a obtenir dos escons. Dos escons que tingueren la clau de la governabilitat del Consell de Mallorca. L'acostament

El PSIB haurà de viure sense UM, la seva crosca durant gairebé vint anys

socialista dels anys anteriors donà resultat: UM pactà formalment amb el PSOE, PSM i EU el govern del Consell. Però, a la realitat, el pacte fou entre, primer, UM i PSOE i, després, la resta que no tenien més remei que acceptar les condicions imposades pels socialistes i centristes.

Aquell pacte de ferro, de caràcter estratègic, entre UM i PSOE s'ha mantengut sempre els darrers setze anys. El 1999 va ser igual: acord entre tots dos i la resta s'hi hagueren de sumar. El 2007 fou una mica diferent, però novament el nucli dur, per dir-ho així, del pacte de centre-esquerra va ser l'aliança entre PSOE i UM.

Antich, que cal no oblidar que és un deixeble polític de March, sempre va respectar el pacte amb Munar. Fins i tot quan, el febrer del 2010, es va trencar el pacte de govern i els partits d'esquerra, arran de la corrupció, expulsaren UM del govern, del consell i de l'Ajuntament de Palma, Antich va mantenir alguns càrrecs nacionalistes. Mai no hi hagué un trencament absolut. Les relacions entre Francesc Antich i Josep Melià, el nou president d'UM –des del febrer passat, Convergència–, han estat sempre també bones. De fet, ho eren tant que el president balear no s'estava de dir que “confiava” en Convergència per a evitar la majoria absoluta del PP. Però Convergència es quedà sense cap escó.

L'estratègia que va començar a forjar March ara fa quasi vint anys fou la que permeté al PSOE d'arribar al poder. Ara, sense UM, sense Convergència, els socialistes illencs, sigui qui sigui que els lideri, hauran d'aprendre a viure prescindint de la crosca que han tengut els darrers setze anys. S'hauran de valer per si sols. En definitiva, hauran de crear una nova estratègia bàsica per al futur, perquè aquella de la qual han viscut durant gairebé dues dècades ja no hi és.

Miquel Payeras